

PIOTR NASIŁKO

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Strz. Piotr Nasiłko, ur. w 1900 r., rolnik, [zam.] Korostowa, pow. Zdołbunów.

2. Data i okoliczności zaaresztowania:

Zostałem wzięty do niewoli w Korpusie Ochrony Pogranicza w Ostrogu na Wołyniu.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Wywieziony do Szepl[i]etówki, a stąd do połtawskiej *obłasti*, Kazilszczyna [Kozielszczyna], gdzie byłem miesiąc; potem do obozu pracy w Krzywym Rogu, gdzie byłem do maja 1940 r., później obóz Antopol do lutego 1941 r., następnie obóz pracy Proskurów [Płoskirów], skąd do Złotonoszy i do Starobielska.

4. Opis obozu, więzienia:

W obozach, gdzie pracowaliśmy, były duże namioty, gdzie nas mieszkało po 100–120 ludzi. Warunków higienicznych nie było żadnych.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Grupa nasza, składająca się z samych żołnierzy polskich, liczyła tysiąc osób. Współżycie między nami było dobre.

6. Życie w obozie, więzieniu:

W kopalniach pracowaliśmy po osiem godzin na dobę, było to w Krzywym Rogu, przy budowie lotniska w Płoskurowie [Płoskirowie] pracowaliśmy od 8 do 11 godzin dziennie. Jedzenie zależało od wyrobienia normy pracy, którą jednak było trudno wyrobić. Czasem dostawaliśmy pieniądze, również zależne od normy pracy, i wynosiło to w najlepszym razie do 50 rubli miesięcznie. Ubrania z początku mieliśmy swoje żołnierskie, później – gdy podarły się – dostawaliśmy watowane spodnie i bluzy. Współżycie było bardzo dobre, żyliśmy jak jedna rodzina.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

NKWD zasadniczo nieprzychylnie i wrogle, jednak między nimi byli różni ludzie. Jak któryś nie pracował, karano go karcerem i ciemnicą. Trafiało się, że pobito ludzi, jednak było to tylko w czasie marszu. Politruki przeprowadzali agitację komunistyczną i mówili, że Polski już nie będzie nigdy, a tylko komunizm zapanuje nad światem.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Śmiertelność była wielka, lecz ja nie mogę podać nazwisk, bo wielu nie znałem i wielu nazwisk nie pamiętam.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?

Z rodziną korespondowałem potajemnie, bo wolno było tylko raz na miesiąc napisać list.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

W obozie w Starobielsku, po amnestii w 1941 r., zostałem zwolniony i zaraz wstąpiłem do Wojska Polskiego i wyjechaliśmy do Tocka [Tockoje].

Miejsce postoju , 21 lutego 1943 r.